

(Политика, 30.07.2009.)

Најлукавије западне банке веома су се обогатиле у текућој глобалној финансијској кризи, упозорава немачки магазин „Шпигл”. Заштићене државним гаранцијама и засуте јевтиним новцем пореских обвезника – „сувише значајне да би пропале” – водеће банке англосаксонског света: Голдман Сакс, Џеј Пи Морган, Дојчебанк... згрнуле су пролетос баснослован профит и већ најавиле издашне божићне бонусе запосленима.

Америчка инвестициона банка „Голдман Сакс” имала је највећу корист од садашње кризе, тврди „Шпигл”.

Тргујући (поново, као и пре кризе) високоризичним финансијским папирима, њујоршки финансијски холдинг, основан 1869. године, остварио је само овог пролећа профит од 13,8 милијарди долара! Задовољно пословањем своје инвестиционе секције, руководство „Голдман Сакса” ових дана је одвојило на страну 11,4 милијарде долара за исплату божићних бонуса запосленима – сваком отприлике по 400.000 америчких долара, израчунао је магазин „Форбс”.

Истовремено, као да све задуженији и све сиромашнији свет око њих не постоји, део банкарске елите са обе стране Атлантика: Џеј Пи Морган, Дојчебанк, УБС... најавио је ново повећање плата запосленима између 20 и 60 одсто!

Облапорно банкарско засипање премијама је „апсолутно срамотно”, критиковала је ове седмице француска министарка финансија Кристин Лагард и тим поводом најавила оштру дебату на предстојећем самиту Г-20 у септембру у Питсбургу (САД).

Моћни глобални банкари диљем света стали су јесенас у ред пред вратима домаћих

влада захтевајући појас за спасавање. Најсналажљивије међу тим банкама истовремено су лаковерним берзанским играчима будзашто препродавале, оно што се данас зову „токсични финансијски производи”.

Застрашене Великом депресијом из тридесетих година 20. века, државне управе завукле су руку у џепове пореских обвезника и кренуле у засипање пробраних банака јевтиним новцем грађана. Навикнути на игру великих финансијских ризика – коју су сами измислили крајем 20. века – највештији банкари отворили су нову сезону „међународног инвестиционог коцкања”.

Банке нико не може да натера да позајмљују новац: у том домену ризици су све већи, а профит неизвестан. Препакивање финансијских производа високог ризика, старих дугова, диловање новонараслим тржиштем обвезница... опет су без икакве нарочите контроле процветали почетком 2009: банке су почеле да се понашају као џиновски хеџ-фондови.

Бомбардовани злогласним проценама о паду индустријске производње, могућим социјалним немирима несагледивих последица, посртању разних валута, неизвесном тренду цена сировина и хране... застрашени инвеститори поново су посегнули ка тржишту ризичних финансијских папира. Овог пута у великој игри ризичним финансијским папирима, остао је много мањи број међународних банака: „криза је међу великим финансијерима растребила жито од кукоља. Најмоћнији амерички банкари данас се још оштрије него раније опирају покушају Вашингтона да уведе дисциплину и смањи ризик пословања сектора”, открива агенција Блумберг.

„Званични Вашингтон је кренуо у спасавање банкарског система, а да га није реформисао. Баш зато ће врло вероватно доћи до нове кризе. Током ранијих криза, инвестициони банкари коцкали су се новцем својих клијената. Овог пута добили су се највећег пула новца који свет може да понуди: пара пореских обвезника. Ако грамзиве банкарне нико не обузда, следећа криза захватиће целокупан постојећи финансијски систем” прогнозира нобеловац Пол Кругман у „Њујорк тајмсу”.